

KVALITETSDEKLARATION

Gymnasieskolan: Sökande och antagna

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Skolväsende och barnomsorg

Produktkod

UF0105

Referenstid

1 juli 2021

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans.....	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål.....	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll.....	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	3
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper.....	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet.....	4
2.1 Tillförlitlighet totalt.....	4
2.2 Osäkerhetskällor	4
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning.....	5
2.2.3 Mätning.....	5
2.2.4 Bortfall.....	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik.....	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	10
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet.....	10
E EU-reglering och internationell rapportering.....	10
F Historik.....	10
G Kontaktuppgifter.....	11

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistik om sökande och antagna till gymnasieskolan utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

Statistiken utgörs av elevernas förstahandsval, behörighet och antagning till gymnasieskolan per program samt efter kön, svensk/utländsk bakgrund och föräldrars utbildningsnivå.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Skolverket publicerar årligen en rapport om uppföljning i gymnasieskolan, där bland annat statistik om sökande och antagna används i analyser och jämförelser. Detta underlag är bland annat avsett för Skolverket och dess användare för att kunna följa utvecklingen i den svenska gymnasieskolan.

De främsta användarna är Skolverket (det nationella uppföljningssystemet samt Sveriges Officiella Statistik), SCB:s prognosinstitut, Utbildningsdepartementet, Universitetskanslersämbetet, skolenheter, kommuner och andra skolhuvudmän, företag, forskare och massmedia.

1.2 Statistikens innehåll

1.2.1 Objekt och population

Målobjekt är personer som sökt till gymnasieutbildning till hösttermin skolår 1 eller ett fjärde tekniskt år. Intressepopulationen utgörs av samtliga personer som sökt gymnasieutbildning till hösttermin skolår 1 eller tekniskt fjärde år senast 1 juli 2021. De objekt som faktiskt samlas in är de som utgör observationsobjekten. För sökande och antagna i gymnasieskolan anses mål- och observationsobjekt sammanfalla väl. Intressepopulationen anses även sammanfalla väl med målpopulationen. Elever inskrivna i gymnasiesärskolan ingår varken i intresse- eller målpopulation.

1.2.2 Variabler

Målvariablerna i undersökningen stämmer överens med intressevariablerna. Nedan anges de målvariabler/intressevariabler som redovisas i statistiken. Motsvarande observationsvariabler härleds från Registret över totalbefolkningen. Även om mål- och observationsvariabler överensstämmer väl, föreligger en principiellt viktig skillnad gällande de observationsvariabler som härleds från registret över totalbefolkningen: målvariablerna avser de förhållanden som skulle gälla om personer var korrekt folkbokförda enligt gällande regelverk, medan observationsvariablerna avser de förhållanden som faktiskt finns registrerade.

Följande variabler redovisas i statistiken:

Sökt i 1:a hand	Elevernas förstahandsval till ett program
Antagna på 1:a val	I tabell 2 på riksnivå är definitionen av antagna på sitt förstahandsval elever som vid referenstidpunkten, den 1 juli eller närliggande vardag, var antagen på det program samt skolenhet som de sökt till i förstahand.
Behörighet till sökt 1:a val	Elever som är behöriga till det program de sökt som förstahandsval.
Nybjörjare i gymnasieskolan	Elever i skolår 1 som inte funnits i gymnasieskolan de sex föregående åren.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken anges som antal, andelar, medelvärden och spridningsmått.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupperingar:

Gymnasieprogram	Det finns 18 nationella gymnasieprogram och 4 introduktionsprogram samt riksrekryterande utbildningar med egna examensmål och International Baccalaureate (IB).
Utländsk bakgrund	Utrikes födda eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar.
Svensk bakgrund	Inrikes födda med minst en inrikes född förälder.
Kön	Kvinnor respektive män.
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå	Redovisas som förgymnasial, gymnasial samt kort eller lång eftergymnasial utbildning.

1.2.5 Referenstider

Statistiken avser sökande och antagna den 1 juli för höstterminen 2021.

2 Tillförlitlighet**2.1 Tillförlitlighet totalt**

Den allmänna bedömningen är att den statistik som publiceras håller god kvalitet, men viss övertäckning av personer som sökt till gymnasieskolans hösttermin skolår 1 efter första juli kan förekomma.

2.2 Osäkerhetskällor

Statistiken är totalräknad vilket innebär att den inte påverkas av osäkerheter avseende urval. Det finns en liten risk för fel vid dubbletthantering. Om två antagningskanslier rapporterar in en gymnasieansökan för samma elev (t.ex. pga. flytt) och där ansökningarna skiljer sig kan det vara svårt att veta vilken ansökan som ska anses vara den gällande och ska tas med i rapporteringen av

den officiella statistiken. Fel kan förekomma för vissa enskilda individer men påverkar inte statistiken i sin helhet.

För årets insamlingsomgång finns omkring 1 300 individer utan giltigt personnummer. Det går därför inte att erhålla någon bakgrundsinformation från andra personregister för dem. Därmed går det inte heller att redovisa dessa individer i flertalet av de redovisningsgrupper som används. På riksnivå bör inte detta ge någon inverkan på de statistiska storheterna, men på kommunnivå kan detta i somliga fall ge en missvisande bild, i synnerhet för kommuner med ett mindre antal elever.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

Statistiken baseras på en totalundersökning och påverkas därmed inte av urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen är de elever inrapporterade till kommunernas antagningskanslier samt till fristående skolor med egen gymnasieantagning senast 1 juli 2021. Om observationspopulation och målpopulation inte överensstämmer så kan detta innebära täckningsfel i form av övertäckning och/eller undertäckning. I det här fallet anses målpopulation sammanfalla väl med observationspopulation. Dock kan det förekomma viss övertäckning av personer som skickat in en sen ansökan efter den 1 juli eller personer som söker till reservplatser i augusti. Då insamlingen av uppgifter görs under sensommaren, så kan detta medföra att dessa ansökningar rapporteras som ordinarie ansökningar, då ingen information om detta samlas in. I de fall där en stor del av samtliga ansökningar skulle gjorts sent, skulle de aktualitetsdatum som definierats för statistiken inte motsvara de faktiska uppgifterna. Hur pass utbredd övertäckningen faktiskt är på grund av sena ansökningar har inte undersökts närmare men erfarenheten tyder på att antalet sena ansökningar är relativt få och att det inte påverkar statistiken i någon stor utsträckning.

Ingen känd underteckning finns i undersökningen.

2.2.3 Mätning

Mätfel är sådana fel som uppkommer i samband med att uppgifterna som samlas in inte motsvarar de uppgifter som efterfrågas. Med andra ord: skillnader mellan observerade variabelvärden och sanna variabelvärden. Uppgifter om sökande och antagna i gymnasieskolan samlas in från kommunala antagningskanslier samt från fristående skolor som inte har avtal med kanslierna. Uppgifterna samlas in i form av att uppgiftslämnarna gör ett utdrag ur sina register, alternativt fyller i en Excelmall som tillhandahålls av SCB. Uppgifterna motsvarar i hög grad det som efterfrågas, då undersökningen har genomförts under många år och det har upparbetats stadiga rutiner för att säkerställa att det som efterfrågas också är det som samlas in.

Det kan dock förekomma mindre och slumpmässiga mätfel som är svåra att förhindra. För ett fåtal elever inkommer ansökningar från fler än ett antagningskansli vilket skapar osäkerhet om vilken ansökan som är elevens "riktiga" ansökan. Endast en av ansökningarna ska ingå i statistiken.

Anledningen till att ansökningar kommer från mer än ett antagningskansli kan bero på att eleven sökt till en fristående skola med egen antagning eller till en annan kommun och att ansökningen kommer in från både hemkommunen och den fristående skolan eller annan kommun. I vissa fall kan eleven även ha bytt hemkommun och därmed lämnat ansökan för både den gamla och den nya hemkommunen. För att avgöra vilken av ansökningarna som bör betraktas som elevens huvudsakliga ansökan, så bedöms dem efter en särskild prioriteringsordning som baseras på ett antal villkor som fastställts på förhand. Mer information om fler ansökningar finns under avsnitt 2.2.5. Statistiken bör endast påverkas marginellt av denna osäkerhet.

2.2.4 Bortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (i det här fallet elever.) är det fråga om *objektsbortfall*; saknas enbart vissa värden, handlar det om *partiellt bortfall*. Inget känt *objektsbortfall* finns i undersökningen.

Partiellt bortfall förekommer för några variabler. För elever med skyddad identitet eller elever som inte är folkbokförda i Sverige saknas information om bakgrundsvariabler så som födelseland och hemkommun. Totalt rör det drygt 1 500 elever, motsvarande cirka 1%. Partiellt bortfall återfinns också för uppgifter om någon av föräldrarnas utbildningsbakgrund. Det rör cirka 5 300 elever, vilket motsvarar ca 4% av samtliga elever. I dessa fall finns inga registeruppgifter om föräldrarnas utbildningsnivå att tillgå. Detta kan medföra viss påverkan på statistiken men den bedöms endast vara marginell.

Partiellt bortfall förekommer även för Högsby kommun. 95% av de avgångna från åk9 i kommunen saknar uppgift om ansökan till gymnasiet.

Ingen imputering görs för saknade värden. Istället redogörs det i statistiken som publiceras hos Skolverket för hur många individer som saknar information om dessa registeruppgifter.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den "mänskliga faktorn", t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den "mänskliga faktorn", både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

Material som inkommit bearbetas maskinellt efter på förhand fastställda rutiner. Exempel på kontroller som genomförs är samordnad granskning mot registret över elever i gymnasieskolan samt registret över slutbetyg från grundskolan. Vidare kontrolleras bl.a. felaktiga studievägs-koder med hjälp av

studievägsregistret, att eleverna återfinns i realistiska åldersspann, kontroll av dubletter etc.

Sambearbetningar med olika årgångar och register görs för alla individer. Tidigare år har även sambearbetning skett för individer med tillfälliga personnummer. Tillfälliga personnummer är dock inte konstanta mellan undersökningar och därför finns det en risk att uppgifterna inte matchats ihop på rätt sätt. Detta kan orsaka mindre snedvridningar av statistiken trots att antalet individer med tillfälliga personnummer är förhållandevis få till antalet. Från och med 2014 görs ingen sambearbetning för elever med tillfälliga personnummer.

Det förekommer även att uppgiftslämnare redovisar två elever med ett och samma tillfälliga personnummer. I dessa fall tilldelas eleverna unika tillfälliga personnummer vid granskning efter rimlig bedömning. Vissa fel på individnivå kan därmed förekomma men anses inte kunna snedvrída statistiken.

Rangordningen av elevens val hämtas i först hand från ansökan som kommer in från det antagningskansli som elevens hemkommun är ansluten till. Har det inkommit val från andra antagningskanslier som inte överensstämmer med valen från ansökan till det antagningskansli elevens hemkommun tillhör rangordnas valen efter den ursprungliga rangen i ansökan, antagningsstatus och behörighet. Finns det dubletter på val hämtas högsta antagningsstatus, behörighetsstatus samt meritvärde. För yrkesdansarutbildningen går inte ansökningarna genom elevens hemkommun utan direkt till Skolverket. I de fall det inkommer en ansökan från elevens hemkommun och en från Skolverket för samma person är det inte möjligt att veta vilket som är elevens förstahandsval. I de fallen rangordnas ansökningen till Skolverket högst.

Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång och det finns inget som tyder på att det finns några fel från bearbetningsfasen som kan snedvrída statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Ej aktuellt

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden beräknat från den senaste referenstidpunkten till publicering är ca 7 månader.

3.2 Frekvens

Såväl uppgiftsinsamling som redovisning sker en gång per läsår.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt Publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik, se <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/nar-publiceras-statistiken>

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se. Statistik finns tillgänglig på riks-, läns- och kommunnivå.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Skolverket svarar på frågor om den publicerade statistiken och utför på beställning enklare specialbearbetningar av primärmaterial. Statistikfrågor kan skickas per e-post till funktionsbrevlådan utbildningsstatistik@skolverket.se.

SCB utför på beställning mer omfattande specialbearbetningar av primärmaterial.

4.3 Presentation

Publiceringen på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller, dels av kortare PM samt mer utförliga publikationer som belyser och kommenterar aktuell statistik.

4.4 Dokumentation

Statistiken över sökande och antagna till gymnasieskolan är dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem i samråd med Skolverket. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0105.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Uppgifter om sökande och antagna i gymnasieskolan har samlats in på ett likartat sätt sedan början av 1970-talet.

Under åren har gymnasieutbildningarna dock genomgått ett antal förändringar, vilket gör att man ska vara aktsam med att göra vissa jämförelser över tid. Programstruktur, innehåll och betygssystem är exempel på förändringar i och med de olika gymnasiereformer som genomförts.

På individnivå är det inte möjligt att göra jämförelser över tiden för elever med tillfälliga personnummer.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan redovisningsgrupperna anses generellt vara god i och med att redovisningsgrupperna i flertalet fall bygger på variabler som härleds från kvalitetsgranskade register hos SCB.

Det är viktigt att komma ihåg att olika elevgrupper inom utländsk bakgrund, nyinvandrade elever och föräldrars utbildningsnivå är heterogena över tid. Eleverna inom respektive grupp har bl.a. gått i svensk skola olika lång tid, har olika tidigare skolgång och kommer från olika länder vilket kan variera från

år till år. Till det varierar föräldrarnas utbildningsnivå mellan och inom elevgrupperna och även mellan åren.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Statistiken passar bra att sammanvända med annan statistik inom skolan, exempelvis registren Grundskolan: slutbetyg, Gymnasieskolan; slutbetyg, övergång till högskolan, pedagogisk personal etc.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Elever som saknar uppgift om föräldrarnas utbildningsnivå eller svensk/utländsk bakgrund kan inte kategoriseras och ingår inte i de aktuella redovisningarna i Exceltabeller.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken som utgörs av sökande och antagna i gymnasieskolan ingår i Sveriges officiella statistik.

För Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)). För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken, förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Skolverkets föreskrifter ([SKOLFS 2011:142](#)), senaste ändring ([2017:78](#)), om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken berörs inte av någon EU-reglering.

F Historik

Uppgifterna rörande sökande och antagna har samlats in sedan början av 70-talet.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Skolverket
Kontaktinformation	Christina Sandström
E-post	Fornamn.efternamn@skolverket.se
Telefon	08-527 332 00